

**Sprawozdanie ze spotkania konsultacyjnego dot.
projektu Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030
Jelenia Góra, 15 marca 2018 r.**

Uczestnicy:

Marszałek Województwa Dolnośląskiego – Cezary Przybylski, Marek Obrębalski, Przemysław Malczewski, Zbigniew Dynak, Jacek Softys, Jolanta Żabska – Cichoń, Wojciech Maleszka, Artur Łysoń, Justyna Boczar, Szymon Nowiński, Małgorzata Krzyżak, Elżbieta Wardzała, Julita Zaprucka, Janusz Korzeń, Leszek Kwaśnicki, Krzysztof Halicki, Miłosz Kamiński, Krzysztof Błażejczyk, Tadeusz Boroń, Helena Nawrat, Mariola Szczęsna, Jerzy Zieliński, Kazimierz Kawa, Piotr Paczowski, Beata Kozińska, Janusz Turakiewicz, Stanisław Mikołajczyk, Leszek Leśko, Mariusz Tomiczek, Michał Nowakowski, Michał Woźnica, Edward Dudek, Stanisław Kozina, Marcin Juralewicz, Artur Smolarek, Agnieszka Skonieczka, Mariusz Wieczorek, Agnieszka Bednarz, Piotr Bednarz, Olgierd Poniżnik, Józef Kusiak, Bożena Wiśniewska, Witold Rudolf, Artur Zych, Walery Czarnecki, Karol Kusibab, Sylwia Domańska – Moško, Sławomir Maciejczyk, Bartosz Bartniczak, Barbara Olszewska, Beata Bal – Domańska.

Program posiedzenia:

1. Powitanie
2. Prezentacja projektu Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030
3. Dyskusja

Przebieg posiedzenia:

Konferencję rozpoczął Pan Zbigniew Dynak – Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego witając wszystkich uczestników na konferencji konsultacyjnej projektu Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030. Dyrektor Z. Dynak przedstawił gości siedzących za stołem prezydialnym: Cezarego Przybylskiego – Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Marka Obrębalskiego – przewodniczącego Komisji Polityki Rozwoju Regionalnego i Gospodarki Sejmiku Województwa Dolnośląskiego i Przemysława Malczewskiego – Zastępcę Dyrektora Instytutu Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu.

Następnie przekazał głos Panu Cezaremu Przybylskiemu – Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego, który podsumował działania, jakie miały miejsce po spotkaniach konsultacyjnych nt. strategii oraz po uwagach do projektu, jakie zostały zgłoszone przez wszystkie zainteresowane strony. Przypomnił że to już czwarta edycja Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego i krótko przedstawił zakresy poprzednich strategii. Wskazał, że obecnie jako województwo jesteśmy na drugim miejscu (po mazowieckim) i przekroczyliśmy 75% dochodu UE per capita i w związku z powyższym jako region bogatszy otrzymamy mniejsze środki w ramach polityki spójności w przyszłym okresie programowania. Wspomnił o sporze dotyczącym Dolnego Śląska w kwestii rozwoju, rozwój mozaikowy, czy rozwój pasmowy. W pasie południowym, nie tylko województwa, ale i całego kraju wyraźnie widać, że jest to rozwój mozaikowy i stąd inicjatywa sudecka – Sudety 2030. Nadmieniał, że 21 września, wraz z innymi samorządowcami jedzie do Brukseli na rozmowy w kwestii

wyłączenia pasa południowego w ramach Nutsu. Wyraził nadzieję, że nie wpłynie to na pozostały obszar województwa i uda się dodatkowe środki na te obszary wynegocjować. Podkreślił, że Samorządowi Województwa Dolnośląskiego zależy na równomiernym rozwoju Dolnego Śląska. Pan Marszałek wyraził nadzieję, że impulsem do rozwoju południowej części województwa może stać się droga S3, mimo, że jest to inwestycja rządowa to powiedział o opracowaniu wariantów połączenia drogi S3 z Wałbrzychem i Jelenią Górą. Przypomniął, że sama trasa S3 nie załatwia problemu transportowego i musi to być skomunikowane z innymi ośrodkami takimi jak Wałbrzych i Jelenia Góra. Misja określona w strategii brzmi: Otwarcie na świat, otwarcie na siebie, zadaniem strategii jest odpowiedź na wyzwania jakie przed województwem się znajdują. Jest to już druga runda spotkań, po uprzednim uwzględnieniu uwag. Istotny jest w nowym projekcie strategii plan wykonawczy, którego głównym celem będzie skuteczne wdrożenie polityki rozwoju regionalnego i kluczowe zadania istotne dla regionu. Jedną z najważniejszych rzeczy jest to żeby region był innowacyjny nie tylko w przemyśle, ale także w usługach.

Pan Marszałek podziękował i oddał głos Dyrektorowi Zbigniewowi Dynakowi, który zaprosił do przedstawienia diagnozy prospektywnej Zastępcę Dyrektora Instytutu Rozwoju Terytorialnego Pana Przemysława Malczewskiego.

Pan Przemysław Malczewski przedstawił informacje zawarte w rozdziale pierwszym projektu SRWD 2030 tj. Diagnozy prospektywnej. Omówił w kolejności części diagnozy: strefa przyrodniczo-kulturowa; strefa społeczna; strefa gospodarcza; infrastruktura techniczna; system komunikacji i dostępność transportowa.

Następnie Dyrektor Zbigniew Dynak zaprosił Pana Marka Obrębalskiego do zaprezentowania scenariuszy rozwoju regionu dolnośląskiego.

Pan Marek Obrębalski, Radny Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, Przewodniczący Komitetu ekspertów ds. SRWD 2030 omówił trzy scenariusze rozwoju zaproponowane w SRWD 2030 tj. „dynamiczna równomierność”, „metropolitalna wyspa” oraz „niespójna mozaika”. Pan Marek Obrębalski przedstawił również egzogeniczne i endogeniczne czynniki wpływające na rozwój kapitału terytorialnego i segmenty ww. kapitału terytorialnego tj. potencjał demograficzny, potencjał gospodarczy, usługi publiczne, kapitał ludzki i społeczny, środowisko naturalne, dostępność komunikacyjna, potencjał finansowy, potencjał instytucjonalny. Przedstawił wizję i misję Dolnego Śląska 2030 oraz wiązkę celów strategicznych: efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu, zwiększenie jakości i dostępności usług publicznych, wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego, odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, wzmocnienie przestrzennej spójności regionu. Omówił kierunki strategicznej interwencji: zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego, doskonalenie usług edukacyjnych, kształtowanie postaw obywatelskich, rozwój potencjału komunikacyjnego, wykorzystanie potencjału środowiska, wzmocnienie regionalnych i subregionalnych ośrodków miejskich. Przedstawił również kierunki interwencji charakterystyczne dla subregionu jeleniogórskiego: wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych, rozwój regionalnej sieci dróg publicznych i sieci kolejowych, wspieranie rozwoju oraz rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich, wzmocnienie dostępności komunikacyjnej, racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska.

Na zakończenie prezentacji Dyrektor Zbigniew Dynak przedstawił część wdrożeniową. Zwrócił uwagę na ramy finansowe, tzn. źródła finansowania polityki rozwoju Dolnego Śląska. Przypomniał, iż na dzień dzisiejszy nie ma informacji co do wysokości wszystkich środków możliwych do wykorzystania po roku 2020. Więcej będzie wiadomo w maju, kiedy Komisja Europejska przedstawi pierwszy projekt przyszłych ram finansowych oraz po ocenie ex-ante strategii, która obecnie jest przygotowywana. Następnie Dyrektor Zbigniew Dynak omówił kwestię dot. sporządzenia Planu wykonawczego SRWD 2030, który będzie określał konkretne programy i polityki rozwoju oraz kryteria ich wyboru. Przedstawił również zasady monitoringu i ewaluacji oraz harmonogram prac nad SRWD 2030.

Następnie rozpoczęła się dyskusja.

Leszek Kwaśnicki – (Zespół Kompetencji Seniorów w Jeleniej Górze) wskazał na różnicę między deklaracją otwarcia na siebie, otwarcia na innych i dotyczy to tylko województwa dolnośląskiego i zasugerował dołączenie do SRWD opisu i analizy krajów z północnych Czech i wschodniej części Saksonii. Wskazał, że dobrą rzeczą jest nadzór nad realizacją strategii. Postulował na dołączenie mapy wskazującej, w których gminach seniorzy osiągnęli już 20% populacji i prognozę na najbliższe 10 lat.

Przemysław Malczewski odnosząc się do postulatów Leszka Kwaśnickiego, przypomniał, że w opracowanym raporcie o Sytuacji Społeczno – Gospodarczej wszystkie powyższe porównania i zestawienia są zaznaczone. Nie wszystkie dostępne dane są przedstawione w diagnozie z uwagi na konieczność ujęcia tylko najważniejszych kwestii co poprawi czytelność i wdrażalność strategii.

Agnieszka Bednarz – (mieszkanca Jeleniej Góry) zaznaczyła, że wg niej prezentowana strategia nie jest strategią, ale analizą i brakuje w niej rozwiązań na przyszłość. Po drugie perspektywa do 2030 jest za długa, bo z miesiąca na miesiąc Jelenia Góra pustoszeje, ponadto brak jest integracji między mieszkańcami, a kuracjuszami przebywającymi w Cieplicach.

Marszałek Cezary Przybylski zaznaczył, że strategia nie będzie się odnosiła szczegółowo do wszystkich problemów Jeleniej Góry, przez strategię musimy patrzeć na województwo jako całość.

Marek Obrębalski zaznaczył, że ww. postulaty znajdują odzwierciedlenie w kierunkach strategicznej interwencji dedykowanym jeleniogórskiemu obszarowi funkcjonalnemu. Szczegółowe rozwiązania znajdują się w programach operacyjnych.

Zbigniew Dynak zachęcił do składania uwag poprzez formularz kontaktowy i przypomniał, że termin upływa 26 marca.

Janusz Korzeń (Towarzystwo Karkonoskie) – pochwalił dokument za jego syntetyczną formę, dodał postulat żeby uwiarygodnić zagadnienia turystyki w sferze społecznej zaproponował żeby mówić o problemach turystyki i rekreacji łącznie. Ponadto dla uzasadnienia macierzy kierunków rozwoju jak najkrócej potraktować komentarz, a szerzej opisać źródło problemu. Postulował żeby w miarę możliwości wszędzie tam gdzie jest mowa o ochronie, dodać słowo udostępnianie. Wszędzie tam gdzie jest mowa o bezpieczeństwie energetycznym była mowa o współdziałaniu na rzecz termoizolacji. Wspieranie tam gdzie jest to możliwe działań na rzecz integracji międzygminnej, międzysektorowej.

Dyrektor Zbigniew Dynak obiecał, że postara się uwzględnić uwagi Janusza Korzenia w strategii.

Elżbieta Wardzała (kampania Miasto Przyjazne dla Sprawiedliwego Handlu) – poprosiła o wsparcie w działaniach stowarzyszenia, jeśli chodzi o reklamę miasta. Zreferowała czym zajmuje się kampania i w jaki sposób promują i prowadzą swoje działania i do jakiej grupy docelowej trafiają.

Dyrektor Zbigniew Dynak poprosił żeby jednak odnosić się do zapisów strategii, zgłaszać konkretne postulaty ponieważ temu to spotkanie w Jeleniej Górze służy.

Mariola Szczęsna (Burmistrz Lwówka Śląskiego) – zwróciła uwagę żeby w zapisach strategii wzięto pod uwagę nie tylko 14 ośrodków miejskich zagrożonych, ale również zwrócić uwagę na małe miasta, które są oddalone od metropolii i zmagają się z problemami społecznymi czy infrastrukturalnymi.

Jerzy Zieliński (Sekretarz Miasta Bolesławiec) – zaznaczył, że od wielu lat postuluje zmianę trasy Kolei Dolnośląskich do Berlina tylko przez obszar województwa dolnośląskiego, bo od lat pisząc strategię rozwoju województwa dolnośląskiego dbamy o rozwój województwa lubuskiego. Ponadto w związku z planowaną wizytą w Brukseli zapytał w jaki sposób środki z funduszu spójności będą przychodzić do Polski, czy na poziomie nutsu 2 czy nutsu 3. Wskazał na potencjał gospodarczy na terenie między Jelenią Górą, a Bolesławcem co potwierdzają najniższe dla całego województwa (po Wrocławiu) wskaźniki bezrobocia, problemem jest dojazd na te tereny. Droga S3 odetnie Kotlinę Jeleniogórską od Dolnego Śląska. Ponadto przed przyjęciem SRWD 2030 powinien zostać uchwalony Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa.

Marszałek Cezary Przybylski odnosząc się do drogi S3 i odcięcia Kotliny Jeleniogórskiej od Dolnego Śląska przypomniał, że IRT opracowuje na zlecenie Samorządu Województwa Dolnośląskiego tzw. studium korytarzowe (dojazdy do Wałbrzycha i Jeleniej Góry). Podkreślił, że jeżeli chodzi o innowacyjność i konkurencyjność to subregion nie ma się czego wstydić i wypada dużo lepiej w porównaniu z np. subregionem legnickim.

Dyrektor Przemysław Malczewski odnosząc się do postulatu wpisania w strategię, polityki rozwoju dla małych miast zaznaczył, że polityka patrzenia w kierunku rozwoju potencjału osadniczego małych miast jest od lat kierunkiem jest przez IRT i Samorząd Województwa wspieranym. Jeśli chodzi o opisane kierunki strategicznej interwencji to są one przeniesione obligatoryjnie ze Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Przypomniał, że cel operacyjny 1.4 wspieranie rozwoju oraz rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich wpisuje się w postulat prowadzonej przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego polityki miejskiej i dlatego po uchwaleniu strategii kierunki interwencji będą kierowane szczególnie w kierunku małych miast. Plan Przestrzennego Zagospodarowania Województwa jest tworzony równolegle do strategii i nie jest on aktem prawa miejscowego, ponadto procedury planistyczne są dużo bardziej rozbudowane. Tworzy to dobrą sekwencję, że w ślad za strategią będzie uchwalony plan zagospodarowania, który uprzednio będzie konsultowany ze stroną społeczną.

Marek Obrębalski wspominał, że strategia jest wyborem najważniejszych zadań, dlatego pokazane są w niej kierunki strategicznej interwencji, strategia nie jest planem operacyjnym i wpisywanie konkretnych miejscowości mija się z celami strategii. Obszar jeleniogórski znajduje się w trzech obszarach strategicznej interwencji i rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich jest priorytetowa. Zintegrowane zarządzanie rozwojem terytorialnym idzie w kierunku połączenia strategii i planu przestrzennego zagospodarowania w jeden dokument. Odnosząc się do pomysłu podziału regionu na

dwie jednostki statystyczne przypomniał, że taki podział jest tworzony nie częściej niż raz na 3 lata, ostatnia rewizja statystycznego podziału terytorialnego krajów miała miejsce w roku 2016, w związku z tym kolejny podział to rok 2019, a rok 2020 będzie rokiem konsultacji. Ewentualny nowy podział województwa dolnośląskiego zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2021 roku, w nowej unijnej perspektywie.

Stanisław Kozina (zastępca Burmistrza Szklarskiej Poręby) – podkreślił, że w perspektywie finansowania powinno się skupić na miastach małych, które będą mogły skorzystać z unijnych środków finansowych. W sprawie dojazdu do Jeleniej Góry z drogi S3, warto patrzeć w perspektywie nie tylko Jeleniej Góry, perspektywa rozwoju Polany Jakuszyckiej wymaga inwestycji i rozwiązań komunikacyjnych.

Beata Bal – Domańska (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu) – wspomniała o konieczności poświęcenia uwagi rewitalizacji gmin wiejskich.

Marek Obrębalski wyjaśnił, że we wszystkich obszarach funkcjonalnych wyraźnym kierunkiem jest rewitalizacja terenów miejskich i terenów wiejskich w kontekście ekonomicznym i społecznym.

Przemysław Malczewski w kontekście budowy dróg ekspresowych i drogi przez Jakuszyce wspomniał, że jest to projekt bardzo trudny inwestycyjnie i w tych realiach finansowych. Dwa zbadane efekty budowy dróg ekspresowych to wzrost gospodarczy albo wysysanie. Wzrost gospodarczy jest możliwy tam gdzie jest potencjał ludnościowy.

Dyrektor Zbigniew Dynak przypomniał, że Szklarska Poręba jest najbardziej przedsiębiorczą gminą w Polsce przeliczając ilość zarejestrowanych firm na tysiąc mieszkańców.

Stanisław Szubert (Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych)- wspomniał o syntetyczności dokumentu oraz zgłoszonych przez KSON i uwzględnionych propozycjach do strategii dotyczących seniorów i osób niepełnosprawnych. Propozycje do strategii będą zgłoszone w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego związanego ze specyfiką zamieszkiwania w rejonach górskich (radon), oraz skutecznych działań w ramach profilaktyki i leczenia chorób otępiennych.

Na zakończenie Marszałek Cezary Przybylski podziękował za obecność i ożywioną dyskusję.

Dyrektor Zbigniew Dynak podziękował wszystkim obecnym za udział w konferencji, zachęcił do przesyłania uwag i zakończył spotkanie.

Opracowanie:

**Wydział Koordynacji Polityki Regionalnej
Departament Rozwoju Regionalnego UMWD**

Dyrektor
Departamentu Rozwoju Regionalnego
Zbigniew Dynak

